

Til Karmøy kommune
v/Rådmann
post:

Haugesund 3. november 2020

Frilager – søknad om midler til drift med mulig gjenytelse i ”gratis” lån av utstyr.

Takk for hyggelig møte i Regionrådet for Haugalandet den 21. februar i år, der dere fikk en orientering om planene om å etablere Frilager i nordfylket. Tilbakemeldingene var svært gode, noe som styrket oss i troen på å lykkes med arbeidet. Bare dager etter traff koronapandemien oss og de involverte organisasjonene fikk nok med sin hovedaktivitet og arbeidet med Frilager har blitt redusert pga dette.

Bakgrunn – Hva er Frilager Haugaland.

Frilager Haugaland er etablert av Haugesund Røde Kors, Friluftsrådet Vest og Haugesund Turistforening. Frilager skal samle inn friluftsutstyr fra medlemsorganisasjonene og andre kilder og tilby dette til utlån eller utleie for kommuner, skoler, organisasjoner og private. Frilager skal også søke støtte fra sponsorer til å kjøpe inn mer utstyr og fornye det vi allerede har. Ved oppstart har organisasjonene mye utstyr som blir altfor lite brukt og som vil bli lagt inn i utstyrsbanken, og vi vil fortløpende kjøpe inn mer.

Frilager skal være en ikke-kommersiell utleieportal (www.frilager.no) for friluftsutstyr som tilbyr rimelig eller gratis friluftsutstyr til ulike brukergrupper som skole/SFO, lavinntektsfamilier, medlemsforeninger, øvrige foreninger og lag, samt regionens innbyggere og næringsliv. Tilbudet vil bidra til at alle – uavhengig av personlig økonomi kan få tilgang på godt friluftsutstyr og komme seg ut i naturen

Målet er enkelt: ***"Få flest mulig ut på tur - med riktig utstyr"***.

Organisasjonenes eksisterende utstyr:

- Representerer store verdier og har mulighet for mye mer bruk, men er ofte lite i bruk i dag.
- Utstyret er ofte lite systematisert og for lite tilgjengelig - også innad i egen organisasjon.
- Utstyret er svært lite tilgjengelig for andre aktuelle brukere.
- Utstyret blir ofte ikke skikkelig vedlikeholdt eller tatt skikkelig vare på.

Frilager tar sikte på å:

- Samle eksisterende utstyr for utlån/utleie, vedlikehold og lagring.
- Kjøpe inn mer utstyr som skal lånes/leies ut til befolkningen rimelig eller gratis
- Ha bookingløsning på nett via www.frilager.no, og gjøre utstyret lokalt tilgjengelig via desentraliserte utstyrsboder (lokasjoner) rundt omkring i byer og tettsteder på Haugalandet.
- Invitere kommuner, skoler og organisasjoner til å legge inn sitt friluftsutstyr i løsningen.
- Bygge opp en driftsorganisasjon for utleie, utkjøring/henting og vedlikehold av friluftsutstyr.
- Engasjere folk på dugnad og arbeidstrening i bedriften i samarbeid med Nav.
- Se på mulighet for samarbeid med andre (Uni-K, Solstein, VePro og Gnisten om lager, distribusjon og vedlikehold.

Planen er å drifte Frilager Haugaland etter modell fra Frilager [Nord-Jæren](http://www.frilager.no) der de har hatt ordningen i flere år. Alle bestillinger skjer gjennom [frilager.no](http://www.frilager.no) og instruks for henting/tilgjengelighet kommer på e-post. Varene kjøres ut og kan hentes på utleveringslokasjoner (boder) spredt utover på tettsteder i regionen. Kanoer og ski vil bli lagt ut ved egnede vann rundt omkring i regionen og i Olalia. Frilager vil utvides fortløpende etter hvert som nye organisasjoner legger inn sitt utstyr og kommuner inngår avtale om samarbeid.

Alle har rett til et variert og spennende friluftsliv!

Allemannsretten gir oss gratis tilgang til naturen, men iblant trengs det utstyr på turen. For mange oppleves dette som for kostbart. Det er uaktuelt å investere i dyrt utstyr, enten fordi de ikke har økonomi til det, vet ikke hva som må til, eller at de ønsker å prøve ut aktiviteten før de skaffer seg sitt eget. I et miljøperspektiv er det også unødvendig at «alle» kjøper eget utstyr, som for mange ender med å støve ned i boder og garasjer og nesten aldri er i bruk. Frilageret er delingsøkonomi i praksis og et viktig klima- og utjevningstiltak.

Myndighetene arbeider kontinuerlig for å legge til rette for tiltak som er sosialt utjevning. Målet er å gi flest mulig muligheter til å ivareta egen helse gjennom aktivitet, sosiale nettverk og ha en meningsfylt tilværelse. Frilager kan være et viktig tiltak for å nå dette målet.

Koronapandemien har satt en effektiv stopper for utenlandsreiser for de fleste i år. En positiv effekt av dette er at våre nærområder er tatt i bruk i stadig større grad. Friluftsliv har fått sin renessanse. Flere utforsker sine omgivelser og tar naturen i bruk, enten det er å gå turer, overnatte ute, padle kano eller gå på ski. I løpet av de siste månedene har Frilager Nord-Jæren opplevd en tilnærmet eksplosiv etterspørsel etter sine utleieprodukter, samtidig som enkelte nasjonale sportsbutikker melder om knapphet på varer som telt etc.

Vi mener at enkel og billig tilgang til friluftsutstyr kan bidra til at flere blir aktive. I tillegg har vi grupper blant oss som ikke har erfaring og kultur for å drive med friluftsliv. For dem vil terskelen for å delta senkes betraktelig når de får enkel og billig tilgang til nødvendig utstyr. Frilager kan være løsningen. Alt utstyr blir registrert i en database og utleien skjer via hjemmesiden www.frilager.no. Denne er utviklet av Frilager Nord-Jæren som har klagt ut den til bruk for Frilager Haugaland. Dette er gjort med støtte fra Fylkeskommunen for å hjelpe til med etableringen av Frilager i nordfylket.

The screenshot shows the Frilager website interface. At the top is a navigation menu with the following items: **Frilager** (logo), **NORD-JÆREN**, **Turutstyr**, **HMS/HLR**, **Vinter**, **Leirplass**, **Vannaktivitet**, **Aktivitetsteder**, **Hentesteder**, and **Om oss**. Below the menu is a green search bar with the text "Hva leter du etter?" and a "Søk" button. The main content area features a large photograph of three people in a green canoe on a river, splashing water. Below the photo is a green banner with the text "Alt til turen". Underneath the banner is a short paragraph: "På Frilager.no finner du alt av utstyr som vi leier ut til foreninger, lag, skoler, private og bedrifter." To the right of the text is a social media widget for Frilager, showing a Facebook profile picture, the text "Frilager", "Lik side", and "2,7 k likerklakk". Below the widget are three buttons: "Tidslinje", "Arrangementer", and "Meldinger".

Modell for finansiering

Kostnader som må kalkuleres inn er til administrering/personell, leie av lokaler og kjøp og vedlikehold av utstyr. I utgangspunktet regnes det med ca 1 million kroner til driftskostnader. Dette kan også inkludere noe til utstyr, mens større innkjøp av utstyr tenker en finansiert utenfor driftsbudsjettet ved å søke gavefond, sponsormidler, mm.

Frilager Haugaland vil ha noen inntekter knyttet til utleie, men erfaringen fra Nord-Jæren tilsier at disse helt klart ikke vil kunne dekke alle løpende driftsutgifter. For å ha en forutsigbar drift, noe som er nødvendig når det ansettes daglig leder og inngås leiekontrakt for lokaler, er vi helt avhengige av å ha kommunene med på finansieringen.

Fordelingen mellom kommunene kan utformes på flere måter. Forslaget er at beløpet som trengs fordeles etter antall innbyggere i kommunen. Ved et behov for kr. 750 000, kan fordelingen se slik ut:

Kommune	Antall innbyggere per 2. kv 2020	Beregnet beløp	Avrundet beløp 2021
Haugesund	37305	265 900	270 000
Karmøy	42272	301 400	300 000
Tysvær	11180	79 700	80 000
Vindafjord	8676	61 850	60 000
Sveio	5773	41 150	40 000
		Sum	750 000

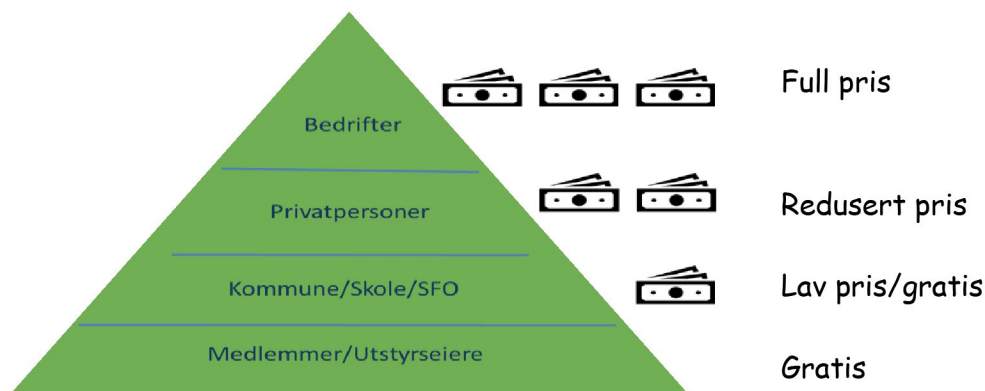
Rogaland fylkeskommune er pådriver for at Frilagerkonseptet skal bli fylkesdekkende og har gitt tilsagn på kr. 250.000 per år i 4 år. Gjensidigestiftelsen gitt kr. 200.000, og de har også gått inn med kr. 150.000 til utvikling av bookingsystemet. Vi ønsker nå å ansette en prosjektleder i en halv stilling i minimum ett år for å få Frilager opp og stå, og drive prosjektet fremover. Stillingen vil bli utlyst så raskt som mulig.

Prismodell, og hva kommunene får igjen for å gå inn med driftsmidler?

Prising av leie av utstyr følger modellen som er laget for Nord-Jæren. Det vil si at bedrifter betaler mest, privatpersoner noe mindre og kommuner/skoler/SFO, mm betaler minst/gratis. Organisasjonene som har gått inn med sitt utstyr låner utstyret tilbake helt gratis. Det samme gjelder for skoler.

Som eksempel vil det koste en skole ca 130 000 kr å kjøpe sin egen kanopakke. Gjennom frilager kan alle skolene i kommunen booke den samme pakken helt gratis. Her er det store summer å spare!

Gjennom driftstilskuddet betaler kommunene for leie av utstyr i forkant. Det vil si at verdien av det avdelinger og prosjekter i kommunen leier i utstyr, skrives av beløpet som kommunen allerede har betalt i driftsstøtte. Om kommunale enheter leier utstyr utover verdien av driftstøtten, belastes de for den laveste satsen.

Modell for drift

Frilager Haugaland er registrert i Brønnøysundregistrene som en frivillig organisasjon.

Styret består per i dag av:

Haugesund Turistforening: Per Sigurd Velde, styreleder

Haugesund Røde Kors: Wenche Urdal

Friluftsrådet Vest: Knut-Arild Sørensen

Kirkens bymisjon var med i oppstarten. De trakk seg ut i vår, men ønsker fortsatt et samarbeid.

Prosjektleder vil bli ansatt rundt nyttårsskiftet og vil få kontor plass hos en av etablererorganisasjonene.

Samarbeidspartnere: VePro-Tysvær, Solstein-Karmøy, UniK-Haugesund og Gnisten-Vindafjord samt NAV.

Prosjektleder, som ansettes i prosjektstilling i oppstarten, vil ha som oppgave å sørge for at utstyr er på plass og tilgjengelig på rett sted, innkjøp, vedlikehold, lager, logistikk, økonomi, utlevering, mm.

Mulig samarbeid med Uni-K i Haugesund, Solstein i Karmøy og VePro i Tysvær

Frilager Haugaland har vært i kontakt med VePro i Tysvær, Solstein i Karmøy og Uni-K i Haugesund som alle har varig tilrettelagte arbeidsplasser, for å sjekke om de er interessert i et samarbeid med Frilager Haugaland. De har alle stilt seg positive til videre dialog. Det vil også bli tatt kontakt med Gnisten i Vindafjord med spørsmål om samarbeid. Kirkens Bymisjon med Skattkammeret ønsker fortsatt et samarbeid.

Frilager vil også å jobbe for å få til utleieavtaler med bedrifter og organisasjoner, noe som kan være med på å sikre det økonomiske fundamentet for organisasjonen. På Nord-Jæren har de etter to års drift fått over 60 avtaler med ulike bedrifter og organisasjoner som er med å støtte Frilager.

Sammen kan vi klare det!

Vi som har tatt initiativ til å opprette et Frilager på Haugalandet mener at dette vil bli et viktig tilskudd for å jevne ut forskjeller og hjelpe til å få mer aktivitet ut av hver krone og hver utstyrsdel. Vi håper og tror at Kommunen vil se denne satsingen som noe kommunen både vil spare penger på, og samtidig få en gevinst av i form av sosial utjevning, mer aktiv befolkning og forbedring av både folkehelse og miljø. Vi mener at her kan dere som kommune få hjelp til å imøtekomme viktige utfordringer i samfunnet.

Frilageret kan bidra til:

Bedre folkehelse- Økt integrering-Sosial utjevning- Mindre utenforskap- Tilrettelegging for en trygg, meningsfull og aktiv fritid- Barn som lever i familier med lavinntekt får delta i fellesskapet på lik linje med andre barn- Økt fysisk aktivitet og naturopplevelse for alle- Redusert forbruk gjennom delingsøkonomi.

Frilager vil med dette søke om kr. 300.000.- som årlig driftstøtte og bidrag til "gratis" leie av utstyr for Karmøy kommunes skoler, barnehager, avdelinger og prosjekter.

Med Hilsen

Styret i Frilager Haugalandet

Per Sigurd velde
Styreleder

Wenche Urdal
Styremedlem

Knut-Arild Sørensen
Styremedlem